

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale educației
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Management, Consiliere și Asistență Psihopedagogică în Instituțiile Incluzive

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Tehnici de comunicare la copiii cu dizabilități multiple						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector univ.dr. Andrea Hathazi						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector univ.dr. Andrea Hathazi						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					36
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat					5
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Materiale didactice si softuri specifice pentru persoanele cu dizabilități multiple existente la departament sau preluate de pe Internet
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Materiale didactice si softuri specifice pentru persoanele cu dizabilități multiple existente la departament sau preluate de pe Internet

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">• Definierea, clasificarea și alegerea metodelor, tehnicilor și procedeelelor utilizate în evaluarea și intervenția psihopedagogică specifică privind dezvoltarea copiilor cu dizabilități multiple.• Interpretarea și utilizarea rezultatelor evaluărilor psihopedagogice ale copiilor/adolescenților și adulților cu dizabilități multiple, dar și a comportamentului acestora în diferite situații de dezvoltare, învățare și de viață• Cunoașterea principalelor tehnici și metode a resurselor și serviciilor care facilitează mediul de dezvoltare și de învățare al persoanelor cu dizabilități.• Stabilirea tipurilor de evaluare în concordanță cu momentul dezvoltării și învățării și cu etapele procesului de terapie complexă, pe baza utilizării metodologiilor specifice• Elaborarea unor modalități de intervenție în vederea dezvoltării abilităților la persoanele cu dizabilități multiple prin aplicarea adecvată a principiilor și metodelor consacrate în domeniu• Elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea Proiectelor de Intervenție Personalizată (PIP) și/sau a Proiectelor de Educație Personalizată (PEP) pentru copilul cu dizabilități multiple.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• Planificarea și implementarea activităților din cadrul echipei multi-disciplinare pe baza criteriilor relevante conferite de rolul psihopedagogului în echipa multi – disciplinară;• Aplicarea normelor etice în cercetările acțiune cu persoane cu dizabilități, precum și în activitățile de evaluare, adaptare curriculară și consiliere psihopedagogică;• Elaborarea unui proiect de servicii personalizate în funcție de intensitatea nevoii de suport și asistență

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor privind procesele de evaluare și intervenție în contextul dizabilităților multiple în vederea facilitării comunicării, învățării și incluziunii școlare și sociale.</p> <p>Utilizarea competențelor dobândite în practica și în comunicarea profesională în cadrul muncii în echipa interdisciplinară.</p>
---------------------------------------	--

7.2 Obiectivele specifice	<p>Să dobândească cunoștințe și abilități privind utilizarea strategiilor adecvate în dezvoltarea abilităților la persoanele cu dizabilități</p> <p>Să dobândească cunoștințe și abilități privind dezvoltarea și implementarea strategiilor, tehnicilor și metodelor specifice evaluării persoanelor cu dizabilități multiple</p> <p>Să dobândească cunoștințe și abilități privind implementarea strategiilor de intervenție specifică la copiii cu deficiențe severe, grave și profunde</p> <p>Să dobândească cunoștințe și abilități privind modalități de evaluare a comunicării și proiectarea planului de intervenție personalizat</p> <p>Să dobândească cunoștințe și abilități privind caracteristicile mediului de învățare și comunicare la persoanele cu dizabilități multiple</p> <p>Să dobândească cunoștințe și abilități privind modalitatea de integrare școlară, socială și profesională a persoanelor cu dizabilități multiple</p>
---------------------------	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Noțiuni introductive. Definiție, caracteristici și implicații ale dizabilităților multiple.	Prelegere, Expunere interactivă Analiza studii de caz	Prezentări video
Deficiențele senzoriale multiple și implicațiile asupra dezvoltării comunicării	Prelegere, Expunere interactivă.	Prezentări video
Etapele dezvoltării comunicării	Prelegere, Expunere interactivă. Dezbateri	Prezentări video
Comunicarea non-verbală	Expunere interactivă. Studii de caz.	Prezentări video
Dezvoltarea comunicării simbolice	Expunere interactivă. Studii de caz.	Prezentări video
Forme ale comunicării simbolice	Expunere interactivă. Studii de caz.	Prezentări video
Abordarea lui VanDijk	Expunere interactivă.	Prezentări video
Bibliografie		
Anca, M. (2006), Evaluarea comunicării functionale la copiii cu deficiente de auz, în <i>Anuar Colectia Paedagogia</i> , nr.1/ 2006, PUC, pag.271-282		

Alsop, L. (2002). *Understanding Deafblindness*. Logan: Utah, dba HOPE, Inc.

Best, A. (1997). Management issues in multiple disabilities. In H. Mason, S. McCall (Eds.) *Visual impairment. Access to education for children and young people* (pp. 377-385), London: David Fulton Publishers.

Bloom, Y. (1990), *Object Symbols: A Communication Option*, Sydney: North Rocks Press.

Chen, D. (1999). Learning to Communicate: Strategies for Developing communication with Infants Whose Multiple Disabilities include Visual Impairment and Hearing Loss. *Resources*, 10 (5), 1-6. Dinu, M. (1997), *Comunicarea*, București, Ed. Științifică

Fiske, J. (1982), *Introduction to communication studies*, New York, Methuen

Gense, M.H., & Gense, J.D. (1994). Identifying autism in children with blindness and visual impairments. *Re:view*, 26, 2, 55-62.

Hathazi, A. (2004). *Evaluarea copilului cu surdocecitate*, Bucuresti: Ed. Semne.

Mar, H.H., & Cohen, E.J. (2002). Educating students who have visual impairments and who exhibit emotional and behavior problems. In S.Z. Sacks, R.K. Silberman, R.K. (Eds.), *Educating students who have visual impairments with other disabilities* (pp. 263-302), 2nd Ed., Paul H. Brooks Publishing Co., Baltimore.

McInnes, J.M. și Treffry, J.A. (2001). *Copilul cu surdocecitate - Ghid de dezvoltare*. București: Editura Semne.

Miles, B., & Riggio, M. (1999). *Remarkable Conversations*. Massachusetts: Perkins School for the Blind.

Sacks, S.Z., & Silberman, R.K. (Eds.) (2002). *Educating students who have visual impairments with other disabilities*, 2nd Ed. Baltimore: Paul H. Brooks Publishing Co.

Souriau, J. (2000). Surdo-cecitate et le developpement de la communication. Problemes et strategies adaptatives. *Enfance*, nr.1.

Westling, D.D., Fox, L. (2000). *Teaching students with severe disabilities*, 2nd Ed. London: Prentice-Hall International.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Evaluarea deprinderilor de comunicare	Dezbateri. Expunere interactivă. Munca în perechi	Prezentări video
Elaborarea pașaportului personal. Map (hartă nevoilor).	Dezbateri. Expunere interactivă. Problematizare	Prezentări video
Instrumente de evaluare a comunicării. Aplicații.	Expunere interactivă. Dezbateri. Munca în grup.	Scalele de dezvoltare
Comunicarea co-activă	Expunere interactivă. Dezbateri. Munca perechi.	Prezentări modele fișe de observație

Sisteme de comunicare alternative și augmentative. Obiectele de referință.	Studiu de caz.	
Calendare vizuale și tactile	Dezbateri. Studii de caz	Înregistrări video
Sistemele simbol	Dezbateri. Joc de rol	
Poveștile sociale.	Dezbateri. Problematizare.Studiu de caz	Exemple de povești sociale
Funcția pragmatică a comunicării	Expunere interactivă. Dezbateri. Problematizare	
Importanța mediului de comunicare	Dezbateri	
Tehnologii de acces pentru persoanele cu deficiențe multiple	Analiză studii de caz.	Înregistrări video
Rolul reglator al interacțiunilor	Expunere interactivă. Dezbateri.	Înregistrări video
Dezvoltarea abilităților de scris- citit în contextul deficienței multiple	Dezbateri. Studii de caz	Înregistrări video.
<p>Bibliografie</p> <p>Alvares, R., Sternberg, L. (1994), Communication and language development in L.Sternberg (Ed), <i>Individuals with profound disabilities</i> (pp.192-229), Austin, Texas: Pro-Ed.</p> <p>Chen, D., (1999), <i>Learning to Communicate: Strategies for Developing communication with Infants Whose Multiple Disabilities include Visual Impairment and Hearing Loss in Sources</i>, vol.10, nr.5pag.1-6</p> <p>Hagood, L. (1997), <i>Communication. A guide for teaching students with visual and multiple impairments</i>. Austin: Texas School for the Blind and Visually Impaired</p> <p>Gleen, S., Cunningham, C., Shorrock, A. (1996). Social interaction in multi-sensory environments. In N. Bozic, H. Murdoch (Eds.) (1996). <i>Learning through interaction. Technology and children with multiple disabilities</i> (pp. 66-82). London: David Fulton Publishers, London.</p> <p>Foster, M. (2000) Coactive Communication- a workshop for the Practice Sharing Conference on Communication, <i>Sense West</i>, pag.1-3</p> <p>Frost, L, Bondy, A. (2002), <i>The picture exchange communication system training manual</i>, Newark, Pyramid Educational Products</p> <p>Hendrickson, H., McLinden, F. (1996), <i>Implications of a visual impairment for early communication development</i>, Bild Publications, pag.1-3</p> <p>Hodges,L., Murdoch, H. (1995), <i>Developing Communication in Learners with Multisensory Impairment</i>, University of Birmingham</p> <p>Jamieson S., (2004). Creating an educational program for young children who are blind and who have autism. <i>RE:view, Rehabilitation and education for blindness and visual impairment</i>, 35 (4), 165-177.</p> <p>www.nonverbal.usc.edu</p>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)

Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participare activă	Observație	70%
	Examen scris	Examen	1 punct oficiu 10%
10.5 Seminar/laborator	Prezența 75%		10%
	Portofoliu	Analiza produselor activității	10%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">➤ Elaborarea unui plan de evaluare în vederea realizării unui profil de dezvoltare la un copil cu dizabilități multiple➤ Elaborarea unui studiu de caz ce face referire la metodele de intervenție specifice utilizate în terapia complexă a unui copil cu dizabilități multiple			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura tit. de seminar

23.02.2013

Lector univ.dr. Andrea Hathazi

Lector univ.dr.Andrea Hathazi

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....